

Barabás Miklós (1810-1898)

Kisleányka babával, 1844 (Mayer Hermin)

Olaj, vászon 142x105 cm

Jelezve jobbra lent: Barabás 1844

Irodalom:

- Márkusfalvi Barabás Miklós önéletrajza. (Bíró Béla jegyzeteivel), Kolozsvár, 1944.
- Magyar Képzőművészek lexikona (szerk.: Szendrei-Szentiványi), Bp., 1915.
- Hoffmann Edit: Barabás Miklós. Bp., 1950.
- Szvoboda D. Gabriella: Barabás. Bp., 1983.

Kiállítva:

- Biedermeier kiállítás. Múcsarnok, 1937., III. terem / 41., katalógus 12. oldal

A biedermeier festészet kedvelt témája volt a családi élet, és a játszó gyermek. Barabás is több megbízást kapott gyermekportrék elkészítésére. Megfestette például a gyermekbálba készülő Emmát és Ilonát, gróf Batthyány Lajos gyermekeit (1845) és Festetics Ágost gyermekeit (1849) is. Barabás saját lányait, Henriettet, Ilonát és Alice-t hasonlóan a *Kisleányka babával* című képhez, szintén természeti környezetben, hintázás közben festette le (1849). Idős korában írt, utódai gondozásából kiadott önéletrajzából kiderül, hogy a jó kedélyű Barabás kitűnő érzékkel és kedvtelvel foglalkozott a gyerekekkel. Barabás mesekönyv-illusztrációkat is készített, így munkájában is foglalkozott a gyerekek szórakoztatásával. A 40-es években régi megrendelője, Heckenast Gusztáv megbízásából készítette a *Gyermekvilág*, a *Flóri Könyve* és Bezeredy Amália: *Földesi estvék* című gyermekkönyvek illusztrációit. Ezeket ma már többnyire csak feljegyzésekből ismerjük. Fennmaradt azonban egy sárkányt eregető gyermekeket ábrázoló színezett rézmetszete, amit a 1844-ben készített, és Döbrentei Gábor: *A kis Gyula* című könyvében jelent meg (1945). Barabás Miklós a rajzoktatás során is foglalkozott a fiatalokkal. 1844-ben hirdette először festőiskoláját, ami sajnos hamar bezárta kapuit, valószínűleg a Velencéből jött Marastoni Jakab nálánál sikeresebb kezdeményezése miatt. De Barabás nemcsak az idősebb korosztály művelődését tartotta szem előtt. Három kötetes *Kis rajziskola gyermekek számára* című könyvét 1842-ben adta ki, éppen első gyermekének születésekor, ugyanis két lányát Ilonát és Henriettet később sikeresen megtanította festeni.

A tájháttér előtt álló, vörös ruhás, babakocsit húzó kislány portréjával az eddig teljességében feldolgozatlan, mintegy 5000 képre becsült Barabás életmű egy újabb darabja került elő. A kompozíció azonban nem volt teljesen ismeretlen a kutatók számára. Az Ernst Múzeum 54. aukcióján, 1936.

novemberében szerepelt a *Kislány babával* című akvarell, amit 1844-ben készített Barabás, amely minden bizonnyal egy olajportréhoz készült elővázlat lehetett. Majd egy évvel később, 1937-ben egy olajfestmény is feltűnt a nagyszerű Magyar Biedermeier kiállításon, amit a Múcsarnokban tartottak.

A babájával játszó kislány személyét ma már azonosítani is lehet, ugyan is Barabás Miklós az akadémiai tanulmányai után keletkezésük sorrendjében haláláig feljegyezte jelentősebb műveit, illetve az ezek eladásából kapott bevételeit. 2473 művéről van e módon tudomásunk, amit később az utódok mintegy 1000 darabbal, többségükben rajzzal és akvarelllel egészítettek ki. A jegyzőkönyv, amit az örökösök gondoztak 1944-ben jelent meg Kolozsvárott a *Márkusfalvi Barabás Miklós önéletrajza* című könyv mellékleteként. Ebben 1844-ből csak egy gyermeklány portréja van: 883-as számmal a *„Dr. Mayer leánykája, Hermin, olaj, gratis”* bejegyzés szerepel.

Sajnos mára már feledésbe merült Mayer doktor alakja, csakúgy, mint Mayer Herminé. A festő barátja volt, vagy orvos, nem tudjuk biztosan. Nem volt gyakori azonban, hogy Barabás ajándékként adta képeit. Ebben az időben 10 és 20 arany közötti összeggel fizették meg egy-egy olajportróját az első olyan magyar festőnek, aki jól meg tudott élni képeiből. Az ajándékként vagy kedvtelésből festett olajképe tehát érhetően ritka volt. Elképzelhető, hogy a Herminről készített kép egyfajta „paraszolencia” volt. Ha meggondoljuk, hogy ugyanebben az évben, 1844-ben született meg Barabás második leánya, Ilona, feltételezhetjük, hogy a művésznek lehetett oka hálálkodni.

Színvonalában és stílusában Barabás *Kisleányka babával* című képe azonos az ugyanebben az időben festett megrendelt portrékkal. Meggyőzően mutatja ezt az arc finom festésmódja, a jól eltalált karakter. A loknikkal övezett bájos gyermekarc láttán megértjük, hogy miért is volt olyan népszerű a legműveltebb körökben Barabás annak ellenére, hogy nem volt iskolázott festő. A portréhoz háttérként kulisszatájat festett. Korabeli feljegyzésekből tudjuk, hogy Barabás a portrék táji háttereit mindig emlékezetből festette. Azt is feljegyezték ugyanakkor, hogy a ruhákat gyakran elkérte, és bábura húzva utólag festette a képhez, megkímélve evvel a portréalanyt a hosszú beállástól. Ennek a képnek is sokkal gondosabban megformált és sikeresebben megkomponált része a kislány ruhája. Talán ennek az is az oka, hogy éppen ebben az időben kezdte el Barabás a Pesti Divatlap számára a „magyaros viseleteket” népszerűsítő divatképek rajzolását. Hasonlóan a divatképekhez, e kép is kielégíti a 19. századi ruhák csodálóit. Herminen borvörös, mell alatt szalaggal megkötött, csipkeszegélyekkel és letűzésekkel díszített ruhácska van. Érdekes a ruhája alatt hordott csipkés szélű hosszú alsónadrág és a fent említett Barabás gyerekképeken hasonlóan ábrázolt hosszú pertlis fekete cipő is.

A *Kisleányka babával* című kép forrásokra visszavezethetően azonosított kép, a biedermeier kor művészetének jellegzetes alkotása.

B.E.

80. ▲
Barabás Miklós (1810-1898)

Kisleányka babával

Olaj, vászon 142x105 cm

Jelezve jobbra lent: Barabás 1844

Kikiáltási ár: 3.200.000 Ft